

A korrupcióellenes civil szervezetek nem szavazták meg a Korrupcióellenes Munkacsoport 2023-as jelentését

Sajtóközlemény

Budapest, 2024. március 14. Az Átlátszó.hu, a K-Monitor és a Transparency International Magyarország képviselői idén sem szavazták meg a Korrupcióellenes Munkacsoport jelentését. Álláspontjuk szerint a jelentés nem ad valós képet a Magyarországi korrupciós problémákról és nem tartalmaz elég ambiciózus vállalásokat. A K-Monitor és a TI-Magyarország egyúttal különjelentést készítettek, amelyhez a Munkacsoport további öt civil tagja csatlakozott. A szervezetek különjelentésében mindaz olvasható, ami kimaradt a Korrupcióellenes Munkacsoport 2023-as éves jelentéséből.

A 21 fős, 10 civil és 10 kormányzati tagból álló Korrupcióellenes Munkacsoport elé terjesztett jelentés, amelyen még az elmúlt napokban is zajlott a munka, sokkal inkább a kormányzat mérsékelt ambiciózus elképzeléseit tartalmazza, mint a civil szereplők javaslatait. Utóbbiakat a kormányzati szereplők döntő többségükben nem támogatták, ezek legfeljebb úgynevezett „nem-konszenzusos” javaslatként kerültek be a jelentésbe. A civilek a magyarországi korrupciós helyzettel történő valós szembenézést is hiányolták a jelentésből. További problémának tekintették, hogy a jelentés említést sem tesz több kiemelt korrupciós kockázatról, mint amilyen a pártfinanszírozás, a kampányköltségek, a vagyonynyilatkozatok, vagy éppen a közérdekű bejelentők helyzete.

A 2023-as évre vonatkozó munkatervének megfelelően a Munkacsoport számos vizsgálat lefolytatását határozta el. Ennek keretében a tagok különböző állami és kormányzati szervektől kértek felvilágosítást, például annak kiderítése érdekében, hogy a hazai költségvetési támogatások esetén hogyan lehetne javítani az ellenőrzési és az átláthatósági követelményeket. A Munkacsoport a korrupciós kockázatok kiszűrésére alkalmas indikátorrendszer létrehozására is kísérletet tett, legalábbis megpróbálta megismerni az ennek kialakításához szükséges adatokat.

A legtöbb esetben ezek az adatok csak 2024 február közepén-végén jutottak el a Munkacsoport tagjaihoz – ezért a következtetések levonására, a javaslatok megfogalmazására csak korlátozottan volt lehetőség, hiszen a törvény értelmében a jelentésnek március 15-éig el kell készülnie. Emiatt a Munkacsoport által elfogadott jelentés ugyan tartalmazza a lefolytatott vizsgálatok eredményét, a megkapott adatokat, azonban a következtetéseit tekintve nem jut messzire. A jelentésben foglalt javaslatok pedig még akkor sem lennének átütőek, ha maradéktalanul teljesülnének.

A K-Monitor és a Transparency International (TI) Magyarország képviselői azt is kifogásolták, hogy a Munkacsoport civil és kormányzati tagjai között továbbra sem tekinthető partnerinek a viszony. Ez az információáramlást is ellehetetleníti, amit az is példáz, hogy a hazai támogatások ellenőrzéséről szóló vizsgálatot a Pénzügyminisztérium megbízásából a Századvég Konzorcium folytatta le, azonban az erről szóló, decemberben elkészült részletes tanulmányt a Munkacsoport civil tagjai végül nem ismerhették meg. A két szervezet szerint problémás volt az is, hogy számos fontos korrupcióellenes jogszabályt, mint amilyen a bejelentővédelmi törvény, egyeztetés nélkül fogadott el kormány parlamenti többsége.

Sőt 2023 decemberében, fű alatt, a parlament törvényalkotási bizottságán keresztül beterveztett módosítóval a kormánytöbbség ismét gyengítette a közérdekű adatok megismerhetőségét szabályozó törvényeket. Emiatt például nem lehet hozzáférni az olyan államközi megállapodásokon nyugvó beruházások adataihoz, mint a Rákosrendezőre készülő Mini Dubai.

A K-Monitor és a Transparency International Magyarország a Munkacsoport 2023. évi működésével kapcsolatos aggályairól részletesen beszámolt a Munkacsoport jelentésével párhuzamosan publikált Különjelentésében. Felsorolták azt is, hogy milyen fontos területek maradtak ki a Munkacsoport jelentéséből. Ezek közé tartoznak például a Nemzeti Kommunikációs Hivatal (NKOH) keretmegállapodásai, a magántőkealapok átláthatósága vagy a közérdekű adatok proaktív, adatigényléseket feleslegessé tevő publikálásának előmozdítása.

A két szervezet álláspontja szerint a jelentés további hiányossága a Korrupcióellenes Munkacsoport korlátozott hatásköréből is fakad. Mivel a munkacsoport mandátuma nem terjed ki az egyedi ügyek vizsgálatára, abban még példaként sem szerepelnek a nagy közérdeklődésre számot tartó, korrupciós vagy integritást sértő, az elmúlt időszakban komoly visszhangot kapó ügyek. Ezen esetek bemutatása ugyanakkor elengedhetetlen lenne az olyan rendszerszintű visszaélések feltárásához, mint például a közbeszerzési piac felülről vezérelt koncentrációja (lásd például az NKOH említett kommunikációs szerződéseit).

A Munkacsoport ezentúl számos olyan fontos témát nem is vett napirendre, amelyek a korrupció megelőzése és a korrupció elleni fellépés szempontjából elengedhetetlenek. A politikafinanszírozás, a pénzmosás elleni küzdelem, a bejelentővédelem vagy a vagyonyilatkozatok kérdése teljességgel kívül esnek a munkacsoport jelentés érdeklődésén. Eközben a kormány, bármiféle konzultációt mellőzve, mindhárom témában olyan jogszabályváltozásokat kezdeményezett, illetve léptetett életbe, amelyek gyengítették a korábbi szabályokat.

A K-Monitor és a Transparency International Magyarország különjelentése [itt](#) érhető el.